

Socialförvaltningen
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:
2021-04-14

Diarienummer:
KSN-2020-02117

Handläggare:
Ulf Eiderbrant

Svar på motion om insatser till utsatta EU-medborgare och papperslösa med anledning av coronaviruset från Lovisa Johansson (FI) med flera

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** avslå motionen.

Ärendet

Lovisa Johansson (FI), Stina Jansson (FI), och Charlie Strängberg (FI) föreslår i en motion väckt 25 maj

- att socialnämnden får i uppdrag att utöka stödet till de ideella organisationer som redan idag arbetar med insatser riktade till utsatta EU-medborgare och papperslösa,
- att socialnämndens ekonomiska ram utökas för att öka stödet till utsatta EU-medborgare och papperslösa, via civilsamhälle och egna åtgärder,
- att utreda nivån på de ekonomiska resurser som behöver avsättas till ändamålet, samt
- att kostnaderna särredovisas så att kommuncentral ersättning kan utgå senast i samband med bokslutet.

Beredning

Ärendet har beretts av socialförvaltningen och kommunledningskontoret. Perspektiven för näringsliv, barn och jämställdhet bedöms inte relevanta med föreliggande förslag till beslut.

Föredragning

Personer utan uppehållsrätt som vistas i landet omfattas inte av socialtjänstens ansvar utom vid akuta nödsituationer. Personer som omfattas av personkretsen i lagen om mottagande av asylsökande (LMA) har rätt till bistånd. För det biståndet ansvarar Migrationsverket.

Med beslutet om uppdraget till socialnämnden om åtgärder till socialt utsatta EU-medborgare 2016 konstaterade kommunstyrelsen att det viktigaste ansvaret för kommunen är att säkerställa att barn inte far illa. Därför var också den viktigaste delen en satsning på det uppsökande ansvaret.

EU-medborgare som uppehåller sig i Sverige utan ordnad försörjning har inte uppehållsrätt och kan avvisas från landet. Satsningen på ett härbärge och ett dagcenter var en humanitär satsning för en utsatt grupp. Det visade sig efter en tid att efterfrågan på den typ av stödinsatser som verksamheterna kunde erbjuda inte efterfrågades av målgruppen. Det var också bakgrunden till att socialnämnden beslutade om att avveckla stödet till verksamheterna och istället göra en större satsning på det uppsökande arbetet.

Utnyttjande av fattiga människor och människohandel har ökat i Europa. Socialnämnden har valt att inrikta arbetet mot att tillsammans med polisen uppmärksamma människohandel och att förhindra att barn utnyttjas. Det är ett fortsatt utvecklingsarbete där samverkan mellan myndigheter och civilsamhället är viktiga delar. Socialnämndens ersättning för arbetet provas i arbetet med Mål och budget.

Under pandemin har resandet inom Europa försvårats och det har påverkat hur många människor från Europa som kommer till Sverige. Socialförvaltningens uppsökare och polisen uppmärksammade en tydlig minskning av antalet utsatta EU-medborgare som kom till Uppsala under våren 2020. När restriktionerna lättade märktes det med en ökning av antalet tillresta.

Socialförvaltningens uppsökare har under coronapandemin arbetat aktivt med att sprida information till EU-medborgare från Rumänien och Bulgarien om coronaviruset och rekommendationerna för att undvika smitta. Uppsökaren arbetar tillsammans med polisen och föreningen Hjälp till behövande i något som de kallar Uppsala samverkan. Föreningen Hjälp till behövande har vidgat verksamheten vid värmestugan Grottan till att ge stöd till kvinnor ur målgruppen.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 14 april 2021
- Bilaga, Motion om insatser till utsatta EU-medborgare och papperslösa med anledning av coronaviruset från Lovisa Johansson (FI) med flera

Socialförvaltningen

Tomas Odin
Förvaltningsdirektör

Motion: Insatser till utsatta EU-medborgare och papperslösa med anledning av Coronaviruset.

Att självisolera sig förutsätter att du har ett hem att isolera dig i. Att tvätta händer och sköta basalhygien förutsätter att du har tillgång till rent vatten. Under den pågående Corona-krisen är det viktigt att de mest utsatta, vare sig det är ekonomiskt eller socialt, inte drabbas av en ännu svårare situation. Utsatta EU-medborgare som vistas i Uppsala lever i en mycket utsatt situation där risken för att bli smittad av Covid-19 är stor.

Många är kvinnor som dessutom också lever med en risk att utnyttjas sexuellt, dessutom förekommer också hot och våld mot dessa grupper. Människor i en otrygg miljö riskerar nu att både bli smittade och utnyttjade med mycket små möjligheter att hålla avstånd eller omhänderta eventuell sjukdom.

Många människor är nu strandade i Sverige utan möjlighet att ta sig hem. Det rapporteras att de som ber om hjälp på gator undviks och att de kan få ihop ännu mindre summor. Det innebär konkret att det har blivit svårare att köpa mat för dagen.

Situationen för papperslösa, gömda och i vissa fall statslösa flyktingar är på liknande sätt ansträngd. Det befintliga arbetet i civilsamhället med stöd till utsatta EU-medborgare och papperslösa kan skalas upp genom att till exempel utöka boendeplatser. Även kommunens direkta arbete kan skalas upp, exempelvis genom informationsinsatser. Vi föreslår därför ett ekonomiskt tillskott till Socialnämnden samt att de får i uppdrag att utöka det stöd till ideella organisationer som redan idag arbetar gentemot målgruppen EU-medborgare och papperslösa.

Med anledning av detta yrkar vi att:

- Socialnämnden får i uppdrag att utöka stödet till de ideella organisationer som redan idag arbetar med insatser riktade till utsatta EU-medborgare och papperslösa.
-
- Socialnämndens ekonomiska ram utökas för att öka stödet till utsatta EU-medborgare och papperslösa, via civilsamhälle och egna åtgärder.
- Utredda nivån på de ekonomiska resurser som behöver avsättas till ändamålet.
- Kostnaderna särredovisas så att kommuncentral ersättning kan utgå senast i samband med bokslutet.

Lovisa Johansson (F!)

Stina Jansson (F!)

Charlie Strängberg (F!)